

NVKP DOSSIERS: HEPATITIS A

INHOUD

Inleiding.....	2
Ziektebeeld.....	2
Besmetting	2
Risicogroepen.....	2
Behandeling	3
Vaccin	3
Bijwerkingen	3
Preventie.....	4
Wist u dat...?	4
Bronnen.....	4

DISCLAIMER

Hoewel de NVKP elk dossier met de grootst mogelijke zorgvuldigheid heeft geformuleerd, stelt de NVKP zich niet aansprakelijk voor eventuele onjuistheden die staan vermeld. Er kunnen geen rechten worden ontleend aan de informatie in dit dossier.

Gebruik van de teksten is toegestaan, mits de bron, de NVKP, wordt vermeld. De NVKP neemt geen verantwoordelijkheid voor de consequenties van het gebruik van de geboden informatie.

Alleen dankzij uw steun kunnen wij ook in de toekomst u van deze informatie blijven voorzien. Meldt u aan, word nu lid.

INLEIDING

Hepatitis A is een besmettelijke ziekte die zich richt op de lever. Bij volwassenen duurt de ziekte meestal twee à drie maanden waarna deze vanzelf verdwijnt. Over het algemeen verloopt de ziekte zonder klachten, vooral bij kinderen. Voor mensen die Hepatitis B of C hebben (gehad) is de kans op complicaties groter. Als een volwassene of een kind de ziekte natuurlijk doormaakt geeft dat een levenslange immuniteit. Gaat iemand naar het buitenland dan wordt een vaccinatie tegen Hepatitis A in bijna alle gevallen geadviseerd.

ZIEKTEBEELD

Hepatitis A, ook wel besmettelijke geelzucht genoemd, is een ontsteking van de lever (hepatitis). Die ontsteking wordt veroorzaakt door het hepatitis A virus. De klachten bij hepatitis A zijn misselijkheid, moeheid, gebrek aan eetlust, koorts en een griepachtig gevoel. De ontlasting kan lichter van kleur worden en de urine kan donkerder worden (de kleur van sterke thee). Het oogwit en de huid kunnen een gele kleur krijgen (vandaar de volksnaam 'geelzucht'). De verschijnselen duren meestal enkele weken tot drie maanden.

Hepatitis A kan ook zonder klachten verlopen. Vooral kinderen hebben vaak zo weinig ziekteverschijnselen dat ze de ziekte ongemerkt doormaken. Volwassenen krijgen meestal meer en ernstiger klachten. Wanneer er ziekteverschijnselen ontstaan, treden die meestal twee tot zeven weken na de besmetting op (gemiddeld na 4 weken).

BESMETTING

Hepatitis A is erg besmettelijk. Het virus wordt overgedragen via de fecaal-orale route. Dat wil zeggen dat de ontlasting van een patiënt besmettelijke virusdeeltjes bevat die op één of andere manier (meestal via de handen) in de mond terecht komen. Via de handen kan het hepatitis A virus ook op eetgerei en eten terechtkomen. Drank of voedsel kan hierdoor besmet raken met het hepatitis A virus. Besmetting kan optreden door het ongekookt (rauw) eten van besmette groenten, garnalen, schaal- of schelpdieren. Mensen met hepatitis A zijn besmettelijk voor anderen vanaf één week voordat de ziekteverschijnselen ontstaan tot een week na het begin van de verschijnselen.

RISICOGROEPEN

Iedereen die de ziekte nog niet heeft gehad, kan hepatitis A krijgen. Personen die op reis gaan naar landen waar hepatitis A veel voorkomt bijvoorbeeld de zuidelijke middellandse zee gebieden en de (sub)tropen lopen meer risico. Mannen die wisselende onbeschermd anaal-orale sekscontacten hebben met mannen lopen ook meer risico op hepatitis A.

In crèches, kindercentra, peuterspeelzalen, scholen en instellingen voor mensen met een verstandelijke beperking is meer risico op besmetting met het hepatitis A virus.

Mensen met een leverziekte zoals hepatitis B en C en ouderen lopen meer risico op een ernstig verloop van hepatitis A.

Wanneer je hepatitis A hebt doorgemaakt zorgen antistoffen voor een levenslange bescherming.

BEHANDELING

Hepatitis A geneest zonder medicijnen. Complicaties komen zelden voor. De vermoeidheid kan wel lang aanhouden. Zolang de lever ontstoken is, is het beter geen alcohol te drinken.

VACCIN

Vaccins bestaan om hepatitis A te voorkomen. Het vaccin kan passief of actief werken. Als een vaccin passief werkt dan gebeurt dit met menselijk immunoglobuline (antistoffen uit menselijk bloedserum). De dosering is afhankelijk van de concentratie van de specifieke antistoffen per ml in het product, het lichaamsgewicht van de te beschermen persoon en de gewenste duur van bescherming.

Bij de bestrijding van een explosie (uitbraak) en bij individuele bescherming na blootstelling aan hepatitis A is de minimaal gewenste beschermingsduur zes weken. De dosering van producten die tenminste 100 IE hepatitis A antilichamen per ml bevatten is 0,03 ml/kg voor zes weken beschermingsduur. Gammaglobuline geeft direct kortdurende bescherming; niet altijd tegen infectie, maar wel tegen de symptomen. De injectie geldt als pijnlijk, bijwerkingen zijn vrijwel afwezig.

De actieve vaccinatie bestaat uit 2 injecties met een geïnactiveerd hepatitis A vaccin dat minimaal vijftien jaar bescherming biedt. Op basis van follow-up van antistoffen na vaccinatie wordt zelfs een persistentie van antistoffen voor minstens 20-30 jaar voorspeld voor de grote meerderheid van de gevaccineerden (WHO00, Da03).

Het vaccin wordt voorafgaand aan blootstelling aan de ziekte toegediend (bij reizen naar risicogebieden, of bij blootstelling vanuit beroep). Personen met chronische hepatitis B of C krijgen het vaccin ook wel ná blootstelling (bijvoorbeeld tijdens een uitbraak in een bepaalde gemeenschap).

BIJWERKINGEN

In volgorde van zeer vaak, tot zeer zelden:

- Misselijkheid
- Braken
- Diarree Buikpijn
- Hoofdpijn
- Duizelig
- Malaise
- Moeheid
- Urticaria (netelroos)
- Tintelingen
- Gewrichtspijnen
- Neuritis (zenuwontsteking),
- Meningitis (hersenvliesontsteking)
- Encefalitis, Convulsies (stuipen)
- Verlammingen
- Anafylaxie,
- Chronische vermoeidheid
- Schade aan de myelineschede(multiple sclerose)

Bovendien stimuleren de vaccins de aanmaak van Interferon dat tot diabetes kan leiden.

PREVENTIE

Het hepatitis A virus is heel besmettelijk. Goede hygiëne helpt om verspreiding van de ziekte te voorkomen. De volgende maatregelen zijn dan belangrijk:

Was de handen na gebruik van het toilet of na het helpen bij toiletbezoek van kinderen, na het verschonen van een kind, voor het bereiden van voedsel en voor het eten. Maak minimaal eenmaal per dag, maar afhankelijk van de situatie vaker, het toilet schoon. Gebruik van gewone schoonmaakmiddelen is voldoende. Verschoon dagelijks de handdoek in het toilet. Houd de nagels kort. Maak geen gemeenschappelijk gebruik van washandjes, handdoeken en tandenborstel.

WIST U DAT...?

- in Nederland 40% van de voor 1960 geboren bevolking antistoffen heeft?
- ongeveer 10% van de jong volwassenen ooit besmet geweest is met het hepatitis A virus? Daarna zijn zij levenslang beschermd tegen de ziekte en is vaccinatie niet nodig.
- er verschillende vaccins bestaan tegen hepatitis A? Havrix, Avaxim, Epaxal Berna en Vaqta zijn monovaccins. Twinrix en Ambrix zijn combinatievaccins tegen hepatitis A en B tegelijk.
- de vaccins toegevoegde, potentieel giftige stoffen bevatten, namelijk; aluminiumhydroxide, 2-fenoxyethanol(conserveermiddel).

BRONNEN

LCI protocol Hepatitis A (2003)

(<http://www.kiza.nl/kiza/index.php?tid=84&sid=328&aid=3876>)

<http://www.ohcbv.nl/hulppagina/documenten/HepatitisAfolder.pdf>

<http://www.efarma.nl/PAGES/winap.asp?ID=1043&Method=infotekst>

www.hepatitis.nl Het Nationaal Hepatitis Centrum

<http://www.rivm.nl/cib/infectieziekten-A-Z/infectieziekten/HepatitisA/index.jsp>